

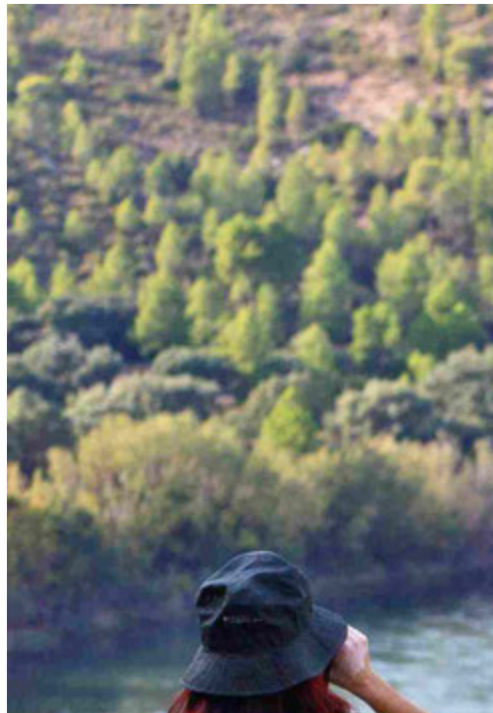
SENDERISME

www.ascoturisme.com

Disseny i impressió | optime®

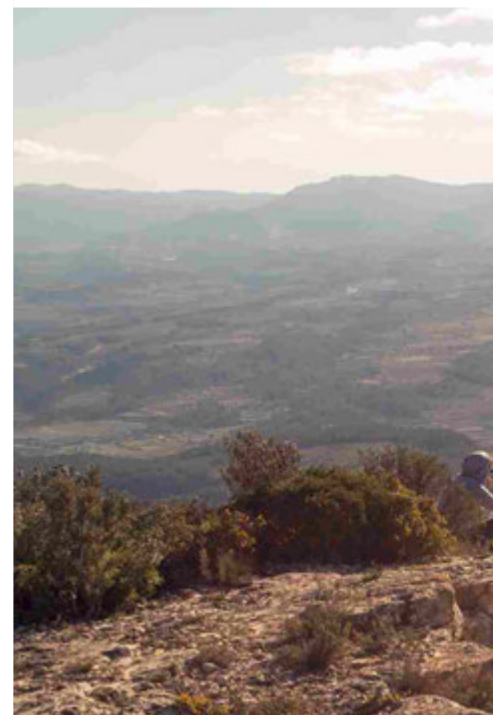

RUTES PROPOSADES

- CAMINS DE RETIRADA
- L'ART DE LA PEDRA EN SEC ALS CANYERETS
- PER CAMINS DE FERRADURA A LA PUNTA DE L'ÀGUILA
- LA PUNTA DE L'ÀGUILA MÉS SALVATGE

- EN BICI PER LES ILLES D'ASCÓ
- DESCOBERTA DEL CASTELL D'ASCÓ
- CAMÍ NATURAL DE L'EBRE - GR 99 - CAMÍ DE SIRGA
- UNA FINESTRA A LA NATURA - OBSERVATORI DE FAUNA

CAMINS DE RETIRADA

Descripció del recorregut

Proposem iniciar l'excursió al final del camí de la serra. Aquí enllacem ja amb el camí de ferradura de la Fatarella a Flix i l'agafem a la dreta, en direcció a Flix. Anem perdent alçada i aviat ens trobarem el camí de la serra de les Monques, arribant a l'asfalt, que seguirem uns pocs metres cara amunt. A la dreta agafarem el camí vell de la serra, que puja decidit per la vora d'uns imponents marges de conreu fins a dalt de la serra de la

Fatarella. Seguim l'ampla pista a l'esquerra per l'antiga carrerada, que va fent ondulacions pel costat dels molins èolics, fins trobar el trencall amb el camí de la Fatarella a Flix, que ens permetria tornar al punt d'inici. Aconsellem, però, caminar 1 km més per la carrerada fins arribar al Campament del XV Cos de l'Exèrcit Republicà, estretament lligat a la Batalla de l'Ebre.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **5,7 km**

▪ Temps de caminar: **1 h 40 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+250 m**

▪ Dificultat: **baixa**

▪ Apte per a fer a peu i en bicicleta (algún tram tècnic i poc pedalable)

Descripció de la ruta

La Batalla de l'Ebre fou l'episodi més sagnant de la guerra civil espanyola. És precisament a la serra, a cavall entre Ascó i la Fatarella, on s'ubicà el campament del XV Cos de l'Exèrcit Republicà, un indret clau que servia de lloc d'instrucció, de distribució d'avituallament i de munició i també d'assistència als ferits. Com si d'un poble es tractés, fins i tot hi podem trobar fileres de rajoles de vorera, i és que es calcula que hi van viure aproximadament uns 5.000 soldats durant els 115 dies de la Batalla de l'Ebre. Al llarg d'aproximadament 1 km lineal s'hi van construir diverses cases de pedra en sec, així com refugis excavats a la roca per protegir-se dels bombardejos de l'aviació franquista. Va complir una de les finalitats pel què fou construït: garantir un replegament ordenat de les tropes republicanes un cop iniciada la retirada de la Batalla de l'Ebre.

Un dels camins que utilitzaven en els seus moviments és l'antic camí de ferradura que uneix la Fatarella amb Flix, i que surt cartografiat en els mapes planimètrics de principis del segle XX. Un camí que constituí durant uns quants segles la principal via de comunicació entre els pobles de Flix i la Fatarella per al desplaçament de persones i animals de càrrega.

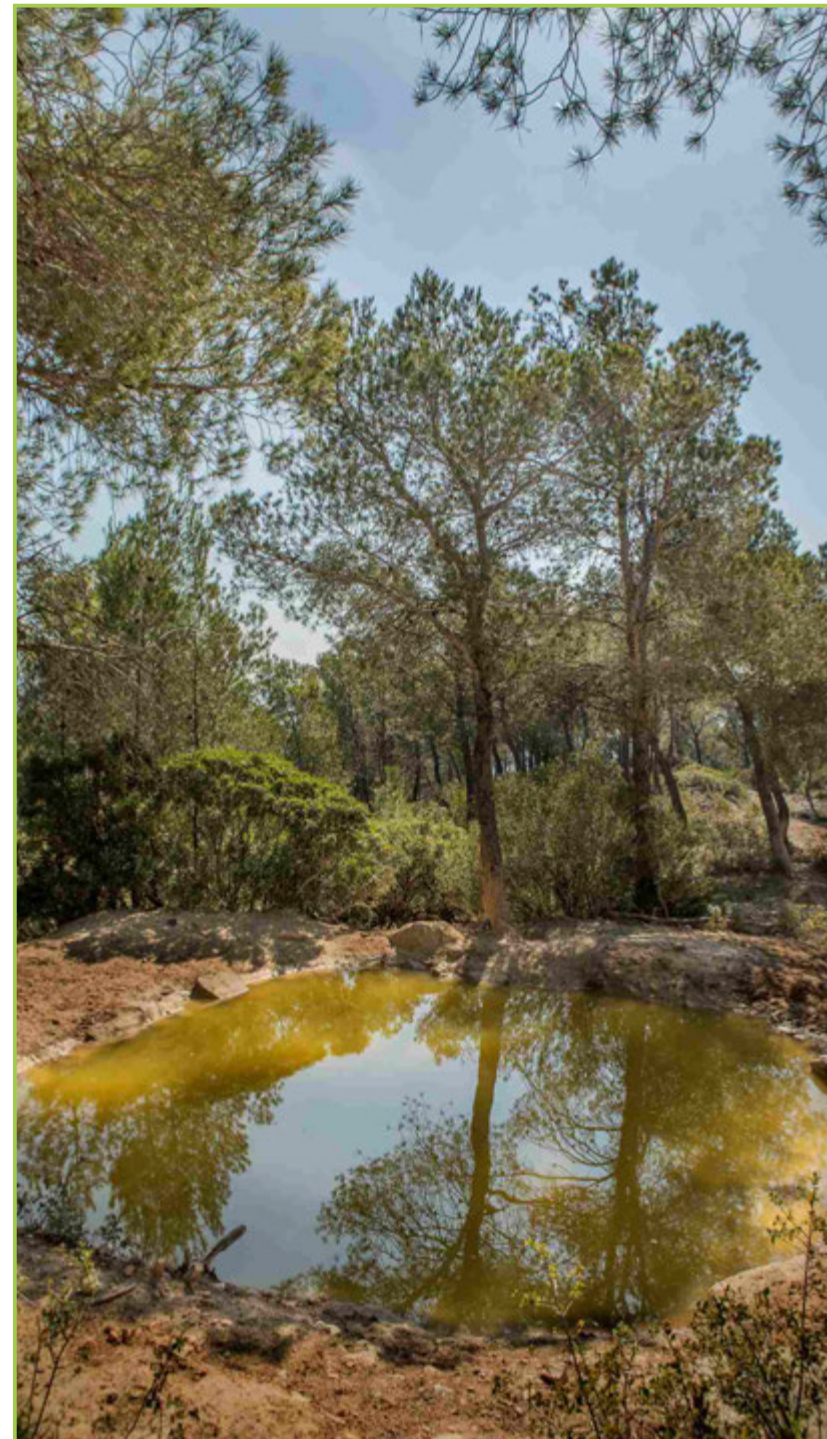

L'ART DE LA PEDRA EN SEC ALS CANYERETS

Descripció del recorregut

L'excursió comença a l'enllaç entre la carrerada (el camí que transcorre per la serra de la Fatarella) i el camí de Canyerets. Aviat trobarem a la dreta el conjunt de pedra en sec dels Canyerets. Continuem per la pista que al cap d'uns 300 m deixarem per agafar l'antic camí de ferradura del barranc de Dobies, que va perdent alçada fins arribar al barranc. El seguim a l'esquerra i aviat arribarem a un tram del camí asfaltat, que en pocs metres deixarem per continuar per l'antic camí de ferradura dels Canyerets.

Anem guanyant alçada passant pel coll dels Canyerets, creuant diverses vegades la pista fins arribar a enllaçar amb el camí del barranc de Dobies. Desfem el camí de l'inici fins arribar de nou a la carrerada.

Descripció de la ruta

L'art de la pedra en sec constitueix un estil de construcció amb arrels mil·lenàries, molt senzill però eficaç, utilitzant només la pedra sense cap tipus d'element d'unió per crear tot tipus de construccions: cabanes, cisternes, marges, aixoplucs, sínies... Al terme d'Ascó, hi podem observar gran quantitat d'aquestes estructures de pedra en sec amb quilòmetres i quilòmetres de marges de pedra que ressegueixen les corbes de nivell i faciliten el conreu de la terra a les terrasses.

L'excursió per l'antic camí dels Canyerets us permetrà gaudir de moltes d'aquestes estructures. A la finca dels Canyerets, la Fundació El Solà de la Fatarella hi realitzà la restauració d'un conjunt format per tres cabanes, una cisterna i els marges de la finca. Tingueu present que la finca és privada, per tant, respecteu-ne l'estat i no hi accediu sense permís.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **5,7 km**

▪ Temps de caminar: **1 h 40 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+200 m**

▪ Dificultat: **baixa**

▪ Apte per a fer a peu i en bicicleta (algún tram tècnic i poc pedalable)

Descripció del recorregut

Proposem deixar el vehicle al barranc del Forn Teuler, on es bifurca el camí de les Deveses del camí de Sant Jeroni. Agafem a l'esquerra el de les Deveses i anem pujant durant 1 km per asfalt fins arribar a una nova bifurcació. Aquí agafarem a l'esquerra el camí vell de les Deveses, de terra, i deixem a la dreta el camí asfaltat. Continuem amunt per la pista de terra durant 1 km, fins que s'acaba, i continuem per un senderó. Després de vorejar antics camps de conreu, pujarem fins a la carena, des d'on podrem contemplar el

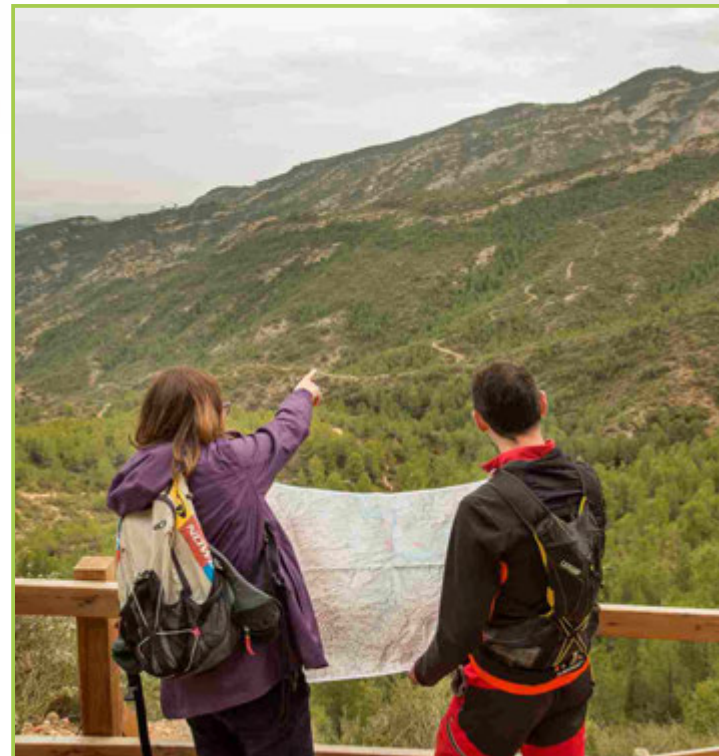
nostre objectiu, la punta de l'Àguila, ben propera. Baixarem cap al camí asfaltat de Mas de Prades, que seguirem a la dreta fins a trobar el camí de la vall de Cigales que s'enfila a l'esquerra. Pujarem pista amunt fins al proper molí on, altre cop a l'esquerra, agafarem un corriol que puja, en l'últim tram crestejat, fins a la punta de l'Àguila. Tornarem pel mateix camí de Sant Jeroni, un preciós camí de ferradura que ens durà de tornada al cotxe, on els últims 2 km seran per pista de terra i asfalt.

PER CAMINS DE FERRADURA A LA PUNTA DE L'ÀGUILA

Descripció de la ruta

els camins de ferradura, també dits camins de muntanya, d'animal, de tres peus, morrallers o de bast, van ser construïts per a que hi poguessin circular animals de càrrega amb alforges. Són relativament estrets, amb corbes tancades i amb els pendents més empinats que els altres camins. L'empedrat és una de les característiques d'aquesta mena de camins. Solen ser habituals a prop dels pobles on el trànsit era més important, als trams de fort pendent i als indrets on l'acumulació d'aigua o de fems enfangaven el vial i en dificultaven el pas. Eren, en realitat, les antigues autopistes del passat, que permetien la comunicació entre els pobles i amb les finques més allunyades o amb indrets de més difícil accés. Uns camins estretament lligats a la memòria col·lectiva de tot un poble que veieren passar el tragí dels pagesos, de les tropes en èpoques de guerra, de guerrillers i bandolers... durant molts segles.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **12 km**

▪ Temps de caminar: **3 h 40 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+500 m**

▪ Dificultat: **mitjana**

▪ Apte per a fer a peu

És especialment espectacular el de Sant Jeroni, que unia el poble d'Ascó amb l'ermita de Sant Jeroni de Móra i el seu poble. Supera elegantment el desnivell del terreny, passa per uns estrets excavats a la roca i, suaument, va resseguint les corbes de nivell.

Aquesta proposta d'excursió, reservada per als més senderistes, us permetrà també assolir el cim de la punta de l'Àguila, amb una esplèndida panoràmica que permet atalaiar, en un dia clar, gran quantitat de pobles que formen les comarques de la Ribera d'Ebre i el Priorat. També, amb una mica de sort, la cabra salvatge, que té poblacions estables a les muntanyes d'Ascó.

LA PUNTA DE L'ÀGUILA MÉS SALVATGE

Descripció del recorregut

Des de l'ermita de Santa Paulina, agafem el camí que puja en direcció a les trinxeres i al mirador de Mas de Prades. Anem guanyant alçada fins arribar a les restes d'una era, enllaçant amb el camí antic que pujava fins al coll d'abans de la punta de l'Àguila. Arribar fins a la punta és una ascensió d'uns 80 m de desnivell positiu durant aproximadament 350 m. La ruta continua en direcció nord-est per la carena, cosa que permet gaudir d'esplèndides vistes, amb alguns trams assegurats amb cadenats. Arribem fins a la torre elèctrica, on podem escollir baixar per la pista o baixar per un pas habilitat que arriba fins a l'antic camí de ferradura al nivell del Pas de l'Ase. Enllacem aquí amb el GR-99 i el seguim riu amunt fins a trobar, a l'esquerra, el barranc de Barbers, que anirem remuntant en direcció a l'ermita de Santa Paulina.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **8 km**

▪ Temps de caminar: **2 h 35 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+450 m**

▪ Dificultat: **mitjana**

▪ Apte per a fer a peu

Descripción de la ruta

La punta de l'Àguila, amb 447 metres d'alçada, no és precisament el cim més elevat del terme d'Ascó però sí el més característic i que gaudeix d'unes espectaculars panoràmiques sobre la Ribera d'Ebre i la seva vall. Precisament al collet que hi permet l'accés es diu que hi havia un punt de guaita i comunicació amb la resta de castells i fortificacions de la Ribera d'Ebre i del Priorat que permetia la ràpida organització de la població en cas d'atacs armats i altres amenaces. La davallada fins al Pas de l'Ase i al tram de camí de ferradura històric és només apta per als més excursionistes, ja que en pocs metres se salva un desnivell important pel costat est del cingle.

La vessant d'Ascó de la muntanya, a la zona de Mas de Prades, estava també conreada, tal com denoten els marges i el camí obrat que puja cap a dalt de la serra, les restes d'un aljub i d'una era on hi batien el blat. A Mas de Prades hi trobarem l'ermita de Santa Paulina, patrona d'Ascó, inaugurada el 2003. Les restes de la vella construcció estan situades sobre un antic poble ibericoromà a la vora del riu, on diu la tradició que la santa, que anava riu avall, s'agafà a una roca i s'hi aturà.

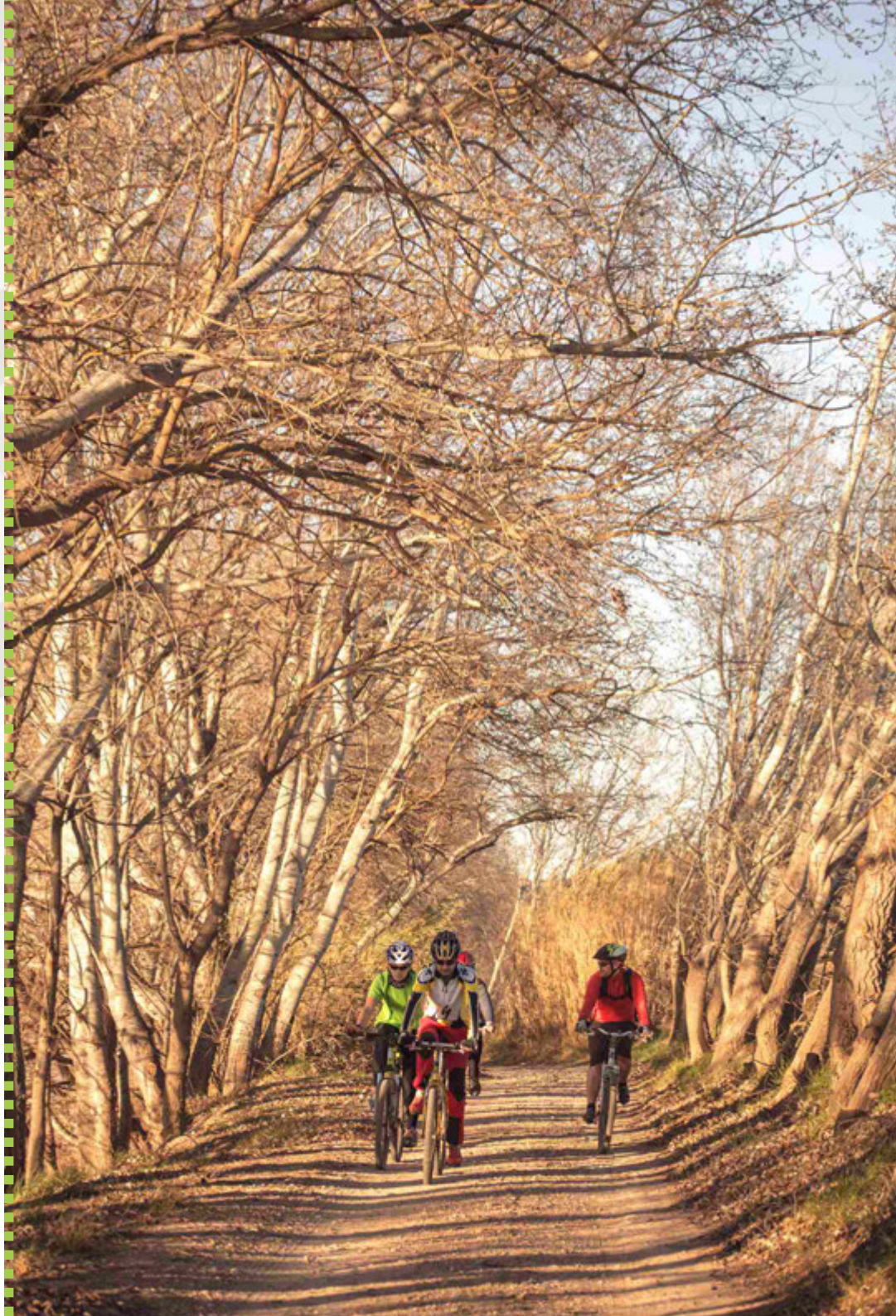

Descripció del recorregut

Recomanem sortir d'Ascó amb el cotxe per evitar anar a peu o en bicicleta per la carretera i, un cop passat el pont sobre el riu Ebre, agafar a la dreta el camí que baixa cap al riu, on podem deixar el cotxe. Des d'aquí, seguim pel camí del riu aigües amunt, tot vorejant un camp de vinya fins arribar al camí de Vinebre a Flix, avui asfaltat i incorporat al GR-99. Aviat arribarem a Vinebre, on anirem a buscar el pas subterrani de la carretera C-12 per apropar-nos de nou al riu, a l'antic pas de barca. Una mica més amunt podrem contemplar a la dreta la torre de la gúmena, i aviat tornarem a estar al punt d'inici.

EN BICI PER
LES ILLES
D'ASCÓ

Fitxa tècnica

▪ Distància: **6 km**

▪ Temps de caminar:
1 h 40 min

▪ Desnivell positiu
acumulat: **+10 m**

▪ Dificultat: **baixa**

▪ Apte per a fer a peu i en
bicicleta

Descripció de la ruta

Al marge esquerre del riu Ebre hi trobem la partida de les Illes que, en un inici, eren això: illes temporals que el riu creava i anava esborrant i tornant a crear amb les seves crescudes i riuades. El conreu d'aquesta part del terme començà a finals del segle XVIII i era uns dels terrenys més fèrtils, ja que les riuades els abonaven (si no s'ho enduien tot!). Un dels conreus que hi havia era el de les moreres a causa de la important tradició de la producció domèstica de seda, una tradició que es mantingué fins al segle XIX i, fins i tot, algunes cases encara en produïen durant els anys 50 del segle passat. La figuera era un altre dels conreus importants. A part del seu ús per a les persones i animals permetia fabricar aiguardent i melassa aprofitant l'àlgid comerç marítim amb Amèrica fins a finals del segle XVIII.

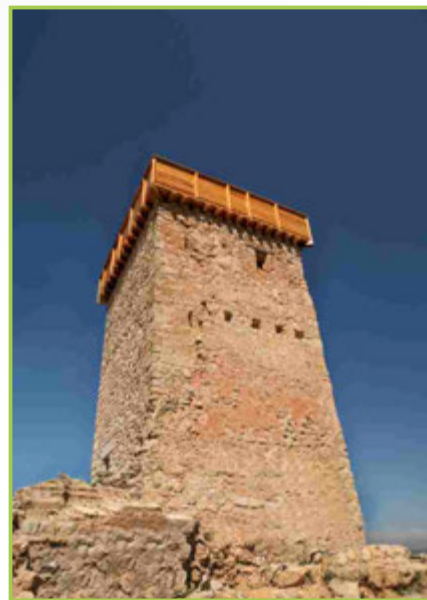
El fet de situar-se a l'altra banda del riu obligava a utilitzar un pas de barca per travessar-lo, del qual en podem veure l'antic embarcador, utilitzat avui en dia també per fer piragüisme. Una estructura que hi està estretament vinculada i que encara podem observar a les Illes és la torre de la gúmena, una estructura que subjectava aquest cable elevat que travessava el riu. El pas de barca el constituïen dos llaguts paral·lels i separats entre ells, amb una plataforma de fusta que els subjectava i amb un cable que els unia a la gúmena. Utilitzaven únicament la força del riu per anar d'un costat a l'altre, motiu pel qual la perícia del barquer amb el timó era molt important.

DESCOBERTA DEL CASTELL D'ASCÓ

Descripció del recorregut

Sortim de la part alta del poble, del carrer Alta Castell, agafant el corriol que s'enfila decidit cap al castell d'Ascó. En alguns trams força pedregós, aviat ens porta fins al capdamunt del turó, on haurem de recular una mica fins apropar-nos al castell. La tornada la realitzem per un altre camí, passat el castell, seguint uns esglaons de fusta i baixant entre un antic camp de conreu.

Descripció de la ruta

El castell d'Ascó senyoreja el poble situat als seus peus i domina un ampli tram de plana fluvial de l'Ebre delimitada pels estrets del Pas de l'Ase i el Pas del Llop d'Andisc. Aquest indret, poblat des d'antic per la seva ubicació estratègica, ha vist passar ibers, romans, àrabs, templers, hospitalers i cristians. Els primers assentaments del castell daten de l'època musulmana, moment en què el poble es converteix en un gran centre comercial, agrari i militar del riu Ebre al seu pas per Catalunya. El poble, presidit pel castell, estava emmurallat i rendia servitud al valiat de Siurana. Val a dir que la població musulmana va ser la dominant a Ascó fins que va ser expulsada, al segle XVII, deixant l'activa ciutat pràcticament despoblada i sense activitat econòmica.

El poble d'Ascó també fou comanda templera, atorgada el 1153 pel comte Ramon Berenguer IV de Barcelona junt amb altres béns. El 1167 el rei Alfons I va empenyorar el castell i, finalment, Pere I, el 1210, el va cedir amb tots els drets. Dissolt l'Ordre del Temple (1312), va continuar com a comanda hospitalera amb títol de comanador fins el 1780. En les restes actuals queda la garita, construcció carlista del segle XIX actualment reconstruïda i part d'una torre gòtica.

El castell va ser destruït en part durant la guerra dels Segadors, a mitjan segle XVII, i desmantellat totalment a les guerres de Successió i Carlines.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **1 km**

▪ Temps de caminar: **20 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+50 m**

▪ Dificultat: **baixa**

▪ Apte per a fer a peu

CAMÍ NATURAL DE L'EBRE GR 99 - CAMÍ DE SIRGA

Descripció del recorregut

La capelleta de la Mare de Déu del Carme, patrona dels navegants, és el punt de sortida cap al sud-est, seguint la carretera fins a un desviament a l'esquerra, que descendeix per creuar el barranc de la Gala: és l'inici del camí de Barbers, perfectament senyalitzat com a Camí Natural de l'Ebre. A l'esquerra tindrem el traçat del ferrocarril i idíl·liques vistes de la Ribera d'Ebre. Finalitzat el camí de Barbers, la senda s'enfila cap a la muralla rocosa fins arribar a una miranda on el cartell ens informa que estem al Pas de l'Ase, un indret estratègic de control ibèric i romà del trànsit fluvial. Descendim de nou a la via fèrria i seguim la pista que, a les sènies de Garcia, s'aparta momentàniament del riu per passar per l'estació del tren i el Mas de les Sènies.

Fitxa tècnica

▪ Distància: **5,5 km**

▪ Temps de caminar: **1 h 30 min**

▪ Desnivell positiu acumulat: **+45 m**

▪ Dificultat: **baixa**

▪ Apte per a fer a peu

Descripció de la ruta

El GR-99 o Camí Natural de l'Ebre és un sender de gran recorregut que s'inicia a Fontibre (Cantàbria) i recorre tot l'Ebre fins a la desembocadura, a Riumar (Tarragona).

El riu Ebre té tres trams naturals diferenciats: l'alt Ebre, la depressió i el baix Ebre que permeten, al seu torn, dividir el camí pels paisatges que s'observen i per les característiques del camí.

El tram que transcorre pel terme d'Ascó és un dels més monumentals pel que fa a paisatge fluvial a causa de la seva proximitat a l'Ebre. El riu, en aquesta zona, es va encaixant entre muntanyes com a l'espectacular Pas de l'Ase, a mitja etapa, i coincideix amb l'antic camí de Sirga de l'Ebre. Des d'aquest punt, les mirandes al riu són extraordinàries i es fa entenedora la importància que va tenir el seu curs al llarg de la història remota fins als nostres dies.

Descripció del recorregut

Comencem el nostre recorregut a la plaça de davant l'ermita. Trobarem una banderola que ens indicarà la direcció que hem de prendre. Baixem les escales i continuem caminant fins al començament del camí de l'observatori, on trobarem un plafó interpretatiu del paisatge. Continuem pel camí, flanquejat per una barana de fusta, fins a trobar un altre panell indicatiu amb el recull de les principals espècies salvatges visibles. Estem arribant a l'observatori, construït amb fusta. Està situat sobre un promontori de roca damunt del barranc. Té unes dimensions de 3 metres de llarg per 1,5 d'amplada.

Descripció de la ruta

Degut al seu enclavament estratègic, en l'actualitat s'ha construït a Mas de Prades un observatori de fauna, amb un bassot d'aigua.

La tranquil·litat de l'entorn i els hàbitats oberts del forest municipal són zones de campetx de l'àguila cuabarrada, l'àguila daurada i cada vegada els grups de cabra hispànica hi són més abundants. Procedents dels Ports, són una espècie, també, pròpia de la zona i que n'havia desaparegut degut a la pressió humana durant els últims segles.

La presència dels animals salvatges és sempre imprevisible. La majoria es poden veure de lluny, per la qual cosa és molt important portar prismàtics.

L'observació de fauna en estat salvatge depèn de diverses condicions ambientals, sobretot climatològiques, així com de l'època de l'any i de l'hora del dia.

UNA FINESTRA A LA NATURA - OBSERVATORI DE FAUNA

